

Preek Pinksteren 2020
Lutherse Kerk Utrecht
Christiane Karrer

Wat heeft dit toch te betekenen? – Dat vroegen de mensen zich af “verbijsterd en geheel van hun stuk gebracht”. Mensen uit Galilea spreken – en iedereen, mensen uit talloze volken, kan hen verstaan “in zijn eigen taal”.

Dit is het eerste wat we horen over de werking van Gods Geest: de leerlingen blijven niet bang opgesloten, ze durven naar buiten te gaan en beginnen hardop te spreken.

Heel verschillende mensen – mensen met uiteenlopende talen en uit verschillende culturen – verstaan hen. De verschillen verdwijnen niet, maar doen er niet toe als het erom gaat de goede boodschap, het Evangelie te verstaan (in Handelingen 2 volt een preek van Petrus, waarin hij de betekenis van Jezus als redder, Christus, en zijn evangelie uitlegt). ‘Verstaan’ bedoel ik in diepe zin: meer dan begrijpen; mensen laten zich dopen wordt verteld. Dit betekent dat zij geraakt zijn, omgevormd, een ‘nieuw mens’.

In feite overbruggt de Geest een grote afstand – afstand, onbegrip scheppen dat is wat verschillen in taal en cultuur doen (voorbeeld: u bent in een vreemd land, ... ervaart afstand enz. Tot dat er een brug gebouwd kan worden. U begrijpt niet alles, maar essentiële boodschappen komen over.)

Onze situatie: Wij zijn letterlijk op afstand. U bent in uw eigen huis, wij zijn verdeeld in Utrecht, Zeist en omgeving.... (Hongarije, Eger). Misschien bent u rustig, druk ...blij, vol zorgen...gezond, ziek... Eens erbij stil staan: al de mensen die in hun kamers en huizen zitten, sokkinge waren te zien in ons video. Muren zitten tussen ons, want wij worden nog steeds geacht om niet te veel naar buiten gaan. We missen het directe contact. Toch zijn wij verbonden. Voor mij is het zelfs een bijzondere ervaring van verbondenheid. Poolse gemeenschap, Servische gemeente, de mensen daar zijn weer verbonden met hun familie en vrienden in hun landen van herkomst... De verbinding gaat verder ...De goede boodschap kan overkomen, de afstand doet er niet echt toe. Het lijkt erop dat de moderne techniek in dienst van de geest staat ;-).

Zelfs de afstand in tijd doet er niet zo veel toe. Wij zijn hier in de kerk op zaterdag, u luistert zondag of later... Spreken, muziek, luisteren, belangrijker: bidden, zingen. Het gebeurt in een andere kamer, en op een andere tijd, ... Toch doen we dit “samen”, we blijven een gemeenschap. Volgens mij kunnen we dit ook zien als een oefening in oecumene, wat is er niet aan afstand als u aan de “wereldkerk” denkt! (afstand: tijd, ruimte, cultuur, taal, en en!)

De goede boodschap, het evangelie blijft. Lukas had geen idee van moderne techniek, toch beleefde hij het begin van de spreiding door tijd, (bij mensen die Jezus niet kenden, later geboren werden) en landen, culturen. – Het landde zelfs in deze verre uithoek van de wereld (dat was het voor Lukas) die wij nu Nederland noemen.

Het Evangelie: dood, Verstremgeling in schuld, in lijden en verdriet, --- al dat heeft niet het laatste woord. Met, in Jezus overwint nieuw leven, door God gegeven. Mensen ervaren het, worden **geraakt**, omgevormd, worden op-nieuw mens, leven in het “koninkrijk van God” (tenminste wordt het als dichtbij ervaren). Dit was – dit is – het werk van de Geest!

Nog eens: de **verschillen verdwijnen niet**. Als de 'boodschap' vertaald en vertolkt wordt → verandert zij 'iets. Dit is een alledaagse ervaring, in menselijke communicatie bestaat geen 100% 'verstaan', 'begrijpen', u kunt het zich als een soort van 'overlap' voorstellen. Christenen in andere landen (of ook de christen naast u) horen en verstaan dezelfde goede boodschap, maar net wat anders ingekleurd. Dit gebeurt met groot respect voor de mens als individu. God, als Geest, wordt **mens**, en geen algemeen principe. (Hoe anders dan in een dictatuur, daar is steeds het streven allen gelijk te maken, gelijk te hebben...)

Welke Geest?

'Geest' zoals ik er nu deels over praatte: geest is communicatie, betekenis verlenen en herkennen, als bewustzijn, reflectie, als verwerking van ervaringen en emoties... = alledaags, want maakt ons tot mens.

Het begrip is nog breder: we spreken ook van de geest van een gemeenschap, familie groep, gemeente, zelfs van de 'tijdgeest'. Steeds gaat het over een geest die ons beïnvloedt en aanstuurt (of juist verzet provoceert)

Spreek over de geest – lijkt altijd wat zweverig. Moeilijk te vatten, laat zich niet helemaal vastleggen.

Maar toch stuurt de geest de zo genoemde 'harde feiten' enorm. (Voorbeeld: Mens die je niet groet, met een ernstig gelaat: waarneming, interpretatie worden gestuurd (heeft hij zorgen, hulp nodig? – of ziet hij je met opzicht over het hoofd, minacht je?), beslissingen komen eruit voort (vragen hoe het gaat – of nooit meer met hem praten?), - patronen, principes ontstaan...)

Menselijke geest, ook alle groepsgeest is niet per se positief. **Welke geest bepaalt ons, onze interpretaties, ons doen en laten? Hoe herkennen we de geest van Jezus, van God?**

Bijbel, evangelie als proef, toetssteen.

Uit het Pinksterverhaal kunnen we leren: de Geest brengt een 'nieuwe schepping' – (niet zo overweldigend als volgens Joël, maar ietwat 'getemd', vuurtongen i.p.v. groot vuur en bloed...), De Geest brengt vernieuwing, verandering is mogelijk, mensen hoeven niet opgesloten te zitten in principes, gewoontes, angsten

De Geest maakt nieuw, ondanks, met, door onze kwetsbaarheid, het begint **nu**.

Welke soort verandering brengt de Geest van God: ook daarin hebben we het Evangelie, de boodschap van Jezus als toetssteen.

Samenvatten is moeilijk, toch een poging: "rechtvaardigheid die zo radicaal en diep is dat zij liefde wordt" → leven, goed leven, shalom voor alle mensen, alle levende wezens in hun verschillen. Dit eist van ons diepe verandering. Als we nu langzaam uit de crisis komen, kan dat een kans zijn om samen na te denken: hoe kunnen en willen wij een goed leven leiden? (Hoe verdelen wij rijkdom en verbruik van resources?)

Het gaat niet alleen om hoge eisen aan verandering, in al onze kwetsbaarheid zijn we ook 'zonen en dochters van God', in deze betekenis mogen wij een hoog zelfbewustzijn hebben! We hoeven niet vast te houden aan 'bezit' – letterlijk, materieel, -- en geestelijk, aan onveranderlijke principes, gelijk hebben...

Ik sluit af met een heel oud belijdenis van christelijk geloof, uit de brief van Paulus aan de Filippenzen .

5. Laat onder u de gezindheid heersen die Christus Jezus had. **6.** Hij die de gestalte van God had, hield zijn gelijkheid aan God niet vast, **7.** maar deed er afstand van. Hij nam de gestalte aan van een slaaf en werd gelijk aan een mens. En als mens verschenen, **8.** heeft hij zich vernederd en werd gehoorzaam tot in de dood – de dood aan het kruis. **9.** Daarom heeft God hem hoog verheven en hem de naam geschonken die elke naam te boven gaat, **10.** opdat in de naam van Jezus elke knie zich zal buigen, in de hemel, op de aarde en onder de aarde, **11.** en elke tong zal belijden: 'Jezus Christus is Heer,' tot eer van God, de Vader.
Amen.